

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Üniversite öğrencilerinin barınma hakkına erişimde yaşadığı yapısal sorunlar; özellikle Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) yurtlarındaki kapasite yetersizliği, fiziki altyapı eksiklikleri, hijyen ve güvenlik standartlarının düşüklüğü ile sosyal yaşamı olumsuz etkileyen uygulamalar nedeniyle son yıllarda daha görünür hâle gelmiştir. KYK yurtlarında yaşanan bu sorunlar, sadece fiziki barınma olanaklarının yetersizliğinden ibaret olmayıp; öğrencilerin akademik başarılarını, psikososyal iyilik hâllerini ve toplumsal hayata katılımlarını doğrudan etkileyen çok katmanlı bir krize dönüşmektedir.

Başvuru sayısına oranla yurt kapasitelerinin düşük olması, özellikle büyükşehirlerde ve üniversite yoğunluğu yüksek olan illerde öğrencileri fahiş kiralalarla özel yurtlara veya sağlıksız koşullardaki evlere yönlendirmektedir. Öte yandan, yurt başvuru ve yerleştirme süreçlerinde yaşanan belirsizlikler, öğrencilerin akademik yılın başında barınma krizi ile karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı eğitimlerini dondurmakta, bir kısmı ise kayıt yaptırmalarına rağmen barınma imkanı bulamayıp memleketlerine dönmektedir.

Yurtlarda yaşanan sorunlar yalnızca kapasiteyle sınırlı kalmamakta; hijyen koşullarının yetersizliği, yemek hizmetlerinin kalitesizliği, sosyal alanların eksikliği, güvenlik zafiyetleri, öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumu gibi çok sayıda alanda şikâyetlere konu olmaktadır. Bu sorunlar; özellikle deprem sonrası illerde geçici barınma ihtiyacının yurtlara yönlendirilmesi, artan üniversite kontenjanları ve yükselen hayat pahalılığı ile daha da derinleşmiştir.

Üstelik bu durum yalnızca fiziksel değil; öğrencilerin ruh sağlığı, sosyal ilişkileri ve aidiyet duyguları açısından da ağır sonuçlar doğurmaktadır. Artan baskıcı uygulamalar, kameralı denetim sistemleri, sosyal yaşamın sınırlandırılması ve öğrencilerin ifade özgürlüğünü engelleyici tutumlar; kamuya ait olması gereken yurtları öğrenciler için güvensiz ve dışlayıcı mekânlara dönüştürmektedir.

Bu nedenle, KYK yurtlarının yapısal sorunlarının ve öğrencilerin barınma hakkı bağlamındaki mağduriyetlerinin; kapasite planlaması, altyapı ve hijyen koşulları, güvenlik ve sosyal yaşam olanakları gibi çok boyutlu etkilerinin detaylı biçimde araştırılması; gençlik politikaları açısından bu sorunların etkilerinin ortaya konulması; mevcut kamu politikalarının yeterliliğinin analiz edilmesi ve öğrencilerin insan onuruna yakışır barınma hakkına erişimini güvence altına alacak kamu politikalarının geliştirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Mehmet Emin EKMEN**Mersin Milletvekili****Grup Başkanvekili**

GEREKÇE

Yükseköğretim sistemine dâhil olan milyonlarca öğrencinin en temel ihtiyaçlarından biri olan barınma hakkı, son yıllarda Türkiye’de ciddi bir kriz alanı haline gelmiştir. Özellikle büyükşehirlerde devlet yurtlarının yetersizliği, özel yurtların maliyetlerinin aşırı yükselmesi ve kiralık ev piyasasındaki erişilemezlik; öğrencileri maddi, psikolojik ve akademik olarak yıpratmaktadır.

Öğrenci barınma kriziyle birlikte kamuoyunda sıkça anılan “Barınamıyoruz Hareketi”, bu sorunların görünürlük kazanmasına öncülük etmiş; hareket çerçevesinde KYK yurtlarının kapasite, altyapı, hijyen, güvenlik ve sosyal hizmetler açısından yetersizliği kamuoyuna defaatle sunulmuştur.

2024 - 2025 eğitim/öğretim yılı verilerine göre:

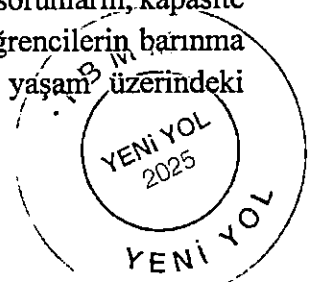
- KYK yurtlarında yatak başına düşen öğrenci sayısı İstanbul’da 59’a kadar ulaşmış; bu sayı bazı Anadolu şehirlerinde bile kritik eşiklerin üstündedir.
- Barınamayan binlerce öğrenci ya kötü koşullardaki özel yurtlara ya da fahiş kira bedellerine sahip evlere yönelmek zorunda kalmaktadır.
- KYK yurtlarında temel hizmetler (yemek, su, internet, temizlik) sık sık aksamakta; fiziki yetersizlikler (asansör arızaları, hijyen eksiklikleri, cam ve pencere bozuklukları) öğrenci güvenliğini tehdit etmektedir.
- İzmir Bayraklı TOKİ KYK Yurdu’nda en az 20 öğrenci yemek zehirlenmesi geçirmiş, birçok yurtta benzer hijyen ve gıda güvenliği sorunları yaşanmıştır.
- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’ne bağlı Ortaköy Kız Öğrenci Yurdu gibi bazı KYK yurtlarının plansız şekilde kapatılması, öğrencilerin ortada kalmasına ve eğitimlerinin sekteye uğramasına neden olmuştur.
- KYK kredi borçlarını ödeyemeyen bazı öğrencilerin yurttan çıkarılmakla karşı karşıya kaldığı, hatta bu borçların icra takibine dönüştüğü iddiaları kamuoyunda ciddi tepki toplamıştır.

Bütün bu sorunlar, yalnızca barınma hakkının değil; sağlık, eğitim, güvenlik ve insan onuruna yakışır yaşam koşullarının da ihlal edilmesine neden olmaktadır. Türkiye’de üniversite öğrencileri, giderek daha fazla ekonomik baskı altında barınma arayışına girmekte; bu da akademik başarılarını, ruh sağlığını ve sosyal aidiyet hissini olumsuz yönde etkilemektedir.

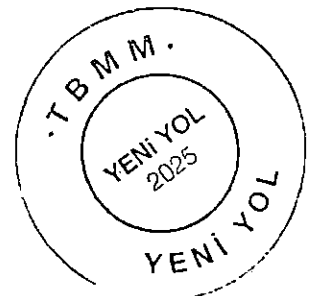
Barınma krizinin çözümü, yalnızca yeni bina yapımıyla değil; denetimlerin artırılması, yurt içi koşulların iyileştirilmesi, kapasite planlamasının şeffaf ve adil yapılması, özel yurtların denetlenmesi ve belediyeler ile iş birliği içinde öğrencilere destekleyici barınma hizmetlerinin sunulması ile mümkündür.

Bu kapsamda, KYK yurtlarının barınma koşulları, kapasite planlaması, altyapı ve hijyen standartları, öğrencilerin barınma hakkına erişim düzeyleri, sosyal ve psikolojik etkiler ile bu alandaki kamu politikalarının yeterliliği detaylı biçimde incelenmelidir.

Bu çerçevede, KYK yurtlarında yaşanan barınma koşullarına ilişkin sorunların, kapasite planlaması ve altyapı eksikliklerinin, hijyen ve güvenlik standartlarının, öğrencilerin barınma hakkına erişim düzeylerinin, yaşanan krizin eğitim, sağlık ve sosyal yaşam üzerindeki

etkilerinin; ayrıca bu alanda uygulanan mevcut kamu politikalarının yeterliliğinin çok boyutlu biçimde araştırılması büyük önem taşımaktadır. Sadece teknik iyileştirmeler değil; sosyal destek mekanizmaları, yerel yönetim iş birlikleri, gençlerin sosyal haklara erişimini kolaylaştıracak kapsayıcı ve bütüncül çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması zaruri hâle gelmiştir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
İRFAN KARATUTLU	KAHRAMANMARAŞ	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

Ali Faei Kasap

10 kilyo

Mahmut Ali KAU Kayseri Nr.

